

Spis treści

WSTĘP	9
ROZDZIAŁ I	
EWOLUCJA KONCEPCJI I DOKTRYN OCHRONY PRAW CZŁOWIEKA	19
I. Historyczne idee i doktryny praw człowieka	19
II. Początki prawnomiędzynarodowej ochrony praw człowieka	29
III. Problemy międzynarodowej ochrony praw człowieka w dyskusjach współczesnych	34
1. Niektóre problemy praw człowieka w dyskusjach i współczesnych koncepcjach.....	34
2. Prawa człowieka trzeciej generacji – dyskusje i próby kodyfikacji.....	50
ROZDZIAŁ II	
PRAWA CZŁOWIEKA W SYSTEMIE NARODÓW ZJEDNOCZONYCH	58
I. Prawa człowieka w procesie powstawania Narodów Zjednoczonych	58
II. Historyczny przełom – Powszechna Deklaracja Praw Człowieka ..	62
III. Kompetencje i działalność głównych organów NZ odpowiedzialnych za ochronę praw człowieka	67
IV. Pozostałe organy i agencje wyspecjalizowane	81
V. Problemy poszanowania praw człowieka w systemie Narodów Zjednoczonych	89
ROZDZIAŁ III	
PAKTY PRAW CZŁOWIEKA I INNE KONWENCJE	101
I. Pakt Praw Obywatelskich i Politycznych	103
II. Pakt Praw Gospodarczych, Społecznych i Kulturalnych	109
III. Inne ważne instrumenty prawnomiędzynarodowe	113
IV. Prace kodyfikacyjne w toku	124

V. Prawnomiędzynarodowa podmiotowość jednostki	128
1. Podmiotowość jednostki jako rezultat jej praw	129
2. Podmiotowość prawnomiędzynarodowa jednostki jako rezultat jej obowiązków i odpowiedzialności	130

ROZDZIAŁ IV

SYSTEM MIĘDZYNARODOWEJ ORGANIZACJI PRACY	133
I. Zasady, struktura i mechanizmy systemu MOP	134
II. Niektóre konwencje Międzynarodowej Organizacji Pracy	140

ROZDZIAŁ V

MIĘDZYNARODOWE PRAWO HUMANITARNE I CZERWONY KRZYŻ	150
I. Podstawy międzynarodowego prawa humanitarnego	152
II. Międzynarodowy Komitet Czerwonego Krzyża	159
III. Działalność MKCK w sytuacjach pozakonwencyjnych	165

ROZDZIAŁ VI

REGIONALNE SYSTEMY OCHRONY PRAW CZŁOWIEKA	172
I. Europejska Konwencja o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności	173
II. Mechanizm kontrolny	176
III. Pozostałe instrumenty ochrony praw człowieka w systemie Rady Europy	187
IV. Unia Europejska – system ochrony <i>in statu nascendi</i>	198
V. Pozaeuropejskie podejścia do regionalnej ochrony praw człowieka ...	209

ROZDZIAŁ VII

POLITYKA I PRAWA CZŁOWIEKA: PROCES KBWE (OBWE)	216
I. Od „żelaznej kurtyny” do Helsinek	216
1. Nieobecność praw człowieka w stosunkach Wschód–Zachód przed KBWE	216
2. Konferencja helsińska (1973–1975) i Akt końcowy KBWE – 1 sierpnia 1975 r.	220
II. Konfrontacja Wschód–Zachód wokół praw człowieka w procesie KBWE (1975–1989)	228
1. Od kampanii prezydenta J. Cartera na rzecz praw człowieka do fiaska Belgradu	229
2. Konferencja przeglądowa w Madrycie i stan wojenny w Polsce	232
3. Wiedeński przełom	235

III. 1989–1992: KBWE na drodze do jednej Europy	240
1. Spotkanie w Kopenhadze, czerwiec 1990 r.	241
2. Szczyt w Paryżu (listopad 1990 r.): instytucjonalizacja KBWE	243
3. Moskiewska euforia (wrzesień–październik 1991 r.)	245
4. Helsinki II (marzec–lipiec 1992 r.) – umocnienie struktury KBWE	248
IV. OBWE jako regionalny system międzynarodowej ochrony praw człowieka	250
1. Składniki OBWE jako systemu ochrony praw człowieka	251
2. Specyfika systemu OBWE w sferze ludzkiego wymiaru	257

ROZDZIAŁ VIII

ORGANIZACJE POZARZĄDOWE I OCHRONA PRAW CZŁOWIEKA	260
I. NGOs – aspekty formalne	260
II. Funkcje i metody organizacji pozarządowych w zakresie międzynarodowej ochrony praw człowieka	271

ROZDZIAŁ IX

PRAWA CZŁOWIEKA I STOSUNKI MIĘDZYNARODOWE	280
I. Etyka w stosunkach międzynarodowych	280
1. Ewolucja idei	283
2. Czynniki rozwoju	286
3. Problemy praktyki	292
II. Prawa człowieka w porządku międzynarodowym	297
1. Prawa człowieka i porządek międzynarodowy	297
2. Prawa człowieka i konflikty zbrojne	305
3. Prawa człowieka – prawo narodów do samostanowienia – porządek międzynarodowy	325

ROZDZIAŁ X

PRAWA CZŁOWIEKA I POLITYKA ZAGRANICZNA	339
I. Prawa człowieka w strukturze polityki zagranicznej	339
II. Prawa człowieka a inne zagadnienia polityki zagranicznej	344
III. Rodzaje i środki polityki zagranicznej wobec praw człowieka	352
1. Państwa wobec praw człowieka	354
2. Środki polityki zagranicznej na rzecz praw człowieka	364
IV. Prawa człowieka w polskiej polityce zagranicznej	372
ZAKOŃCZENIE	387

BIBLIOGRAFIA	394
DOKUMENTY	406
1. Powszechna Deklaracja Praw Człowieka	407
2. Międzynarodowy Pakt Praw Obywatelskich i Politycznych	413
3. Międzynarodowy Pakt Praw Gospodarczych, Społecznych i Kulturalnych	430
4. Deklaracja wiedeńska i Program działania	437
5. Protokół dodatkowy (II) do konwencji genewskich	469
6. Europejska Konwencja o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności wraz z protokołami nr 1, 4, 6, 7	478
7. Dokument spotkania kopenhaskiego	497
8. Deklaracja Międzynarodowej Organizacji Pracy dotycząca fundamentalnych zasad i praw w pracy	517